

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. balandžio 10 d.
(OR. en, hr, hu, pl)

Tarpinstitucinė byla:
2021/0426(COD)

8083/24
ADD 1 REV 2

CODEC 871
ENER 152
ENV 351
TRANS 174
ECOFIN 347
RECH 131

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl pastatų energinio naudingumo (nauja redakcija) projektas (pirmasis svarstymas) – Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas = Pareiškimai

Kroatijos pareiškimas

Kroatijos Respublika tebėra įsipareigojusi pasiekti neutralaus poveikio klimatui tikslus nedarant poveikio pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto nustatytiems užmojams. Palankiai vertiname tai, kad įtrauktos nuostatos, susijusios su pastatų, nukentėjusių dėl gaivalinių nelaimių, renovacija, kurios Kroatijos Respublikai yra ypač svarbios dėl rekonstrukcijos po 2020 m. žemės drebėjimų.

Tačiau tebeturime didelių abejonių dėl galutinio pasiūlymo teksto ir nesame įsitikinę, kad pasiūlymu dėl nauja redakcija išdėstytos Pastatų energinio naudingumo direktyvos bus užtikrinta, kad būtų tinkamai pasiekti joje nustatyti plataus užmojo tikslai, todėl aktą priimant susilaikome.

Kroatijos Respublika mano, kad nauja redakcija išdėstytoje Pastatų energinio naudingumo direktyvoje turėtų būti aiškiai nurodyta, kad šios direktyvos tikslas yra užtikrinti, kad nacionalinis pastatų ūkis būtų dekarbonizuotas, siekiant, kad iki 2050 m. pastatų ūkį sudarytų visai netaršūs pastatai, nes nebus įmanoma renovuoti visų pastatų, kad jie atitiktų visai netaršių pastatų standartus; kai kurių pastatų atveju visai netaršių pastatų standartą pasiekti yra techniškai neįmanoma arba ekonomiškai neperspektyvu. Pasiiekti visai netaršių pastatų standartą turėtų būti orientacinis tikslas.

Norėtume pabrėžti, kad nekvestionuojame užmojų, nustatytų dėl minimaliųjų negyvenamųjų pastatų energinio naudingumo standartų. Į nauja redakcija išdėstytą Pastatų energinio naudingumo direktyvą įtrauktos nuostatos dėl pastatų, nukentėjusių nuo gaivalinių nelaimių, renovacijos, dėl kurių Kroatijos Respublikai bus lengviau įvykdyti 9 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas nei tai būtų pagal bendrą požiūrį. Šiomis nuostatomis taip pat bus suteikta lankstumo taikant požiūrį, skirtą valstybėms narėms, kurios nuo gaivalinių nelaimių nukentės ateityje. Vis dėlto Kroatijos Respublika nemano, kad 9 straipsnio 1 dalyje numatyta negyvenamųjų pastatų energinės renovacijos skatinimo taikant minimaliuosius energinio naudingumo standartus bendra sistema yra tinkamai nustatyta, o kai kurie galutinio pasiūlymo elementai nėra nei praktiški, nei pragmatiški.

Kroatijos Respublika sistemingai stengėsi, kad būtų nustatytas alternatyvus požiūris į negyvenamųjų pastatų renovacijai taikomus minimaliuosius energinio naudingumo standartus (laikantis gyvenamiesiems pastatams taikomo trajektorija grindžiamo požiūrio), kuris sudarytų sąlygas reikšmingu mastu pritaikyti renovacijos prioritetus prie nacionalinių aplinkybių nesumažinant užmojo.

Taip pat norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad 2 straipsnyje pateikta esminės renovacijos apibrėžtis nėra aiškiai pagrįsta energijos taupymu ir kad tai leidžia taikyti palankias finansavimo sąlygas renovacijai, kuri faktiškai nėra esminė renovacija.

Kroatijos Respublika gali pritarti 14 straipsnio nuostatomis dėl darnaus judumo infrastruktūros naujuose pastatuose, tačiau mano, kad esamiems pastatams taikomos nuostatos yra pernelyg griežtos ir sunkiai įgyvendinamos.

Vengrijos pareiškimas

Vengrija pritaria perėjimui prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir yra įsipareigojusi tuo tikslu imtis veiksmingų priemonių, kuriomis atsižvelgiama į ekonominį ir socialinį pagrįstumą, ir užtikrinti energijos tiekimo saugumą ir energijos įperkamumą.

Tuo pat metu mums kelia susirūpinimą pareiga įrengti saulės energijos įrenginius pastatuose, draudimas subsidijuoti gamtinių dujų katilus nustatant trumpą terminą ir tikslai per trumpą laiką sumažinti energijos suvartojimą gyvenamuosiuose pastatuose. Manome, kad direktyvos nuostatomis Vengrijai bus užkrauta neproporcinga ekonominė ir socialinė našta, kad šių tikslų neįmanoma pasiekti ekonomiškai efektyviu būdu ir kad neįmanoma laikytis nustatytų terminų.

Norėtume nurodyti, kad norint iki 2040 m. sparčiau dekarbonizuoti pastatų ūkį, reikės deramai atsižvelgti į valstybių narių specifiką ir skirtingas pradines pozicijas.

Dėl pirmiau nurodytų dalykų Vengrija negali pritarti galutiniam kompromisiniam tekstui.

Maltos pareiškimas

Malta tebėra visiškai pasiryžusi pasiekti Sąjungos plataus užmojo tikslus klimato ir energetikos srityse. Malta mano, kad rengdamos nauja redakcija išdėstyta Pastatų energinio naudingumo direktyvą teisėkūros institucijos pasiekė geriausią galimą kompromisą ir šiuo tikslu Malta pritaria jo priėmimui.

Vis dėlto Malta pažymi, kad, norint pasiekti sutartus tikslus, įgyvendinant direktyvą kils tam tikrų iššūkių, visų pirma techninio ir ekonominio pobūdžio. Bus labai sudėtinga užtikrinti, kad visi pastatai, kuriuos reikia renovuoti, atitiktų visai netaršių pastatų standartus. Be to, tam tikrų rūšių pastatų, įskaitant viešbučius, vyresnio amžiaus žmonių globos namus ir vidutinio aukščio bei aukštus pastatus, kuriuos galima paminėti kaip pavyzdžius, atveju techninės galimybės ir ekonominis perspektyvumas yra labai maži, net užtikrinant kuo didesnes kaštų atžvilgiu optimalias investicijas į energijos vartojimo efektyvumo priemones.

Privalomo saulės energijos įrenginių įrengimo ant visų esamų negyvenamųjų pastatų įgyvendinimas taip pat neigiamai paveiks teisinius ir planavimo reikalavimus, o tai gali būti nulemti galimus jų įrengimo vietos apribojimus, susijusius su nuosavybės klausimais, oro erdvės naudojimu, taip pat užstatymo tankumu, kuris yra aktualus saugomose miesto vietovėse.

Lenkijos pareiškimas

Lenkijos Respublika sutinka, kad energijos vartojimo efektyvumas, įskaitant pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą, yra itin svarbi priemonė išmetamo teršalų kiekio sumažinimo tikslams pasiekti, energijos tiekimo saugumui gerinti, Europos Sąjungos priklausomybei nuo importuojamo kuro mažinti ir galutiniams vartotojams apsaugoti.

Lenkija vertina konstruktyvų požiūrį, kurio laikėsi visi derybų dėl direktyvos dalyviai, kad būtų rasti realistiškesni sprendimai. Šiame procese buvo nutolta nuo pirminių labiau ribojamojo pobūdžio sprendimų, kuriems Lenkija nepritarė, ypač kiek tai susiję su nuostatomis dėl centralizuoto šilumos tiekimo, vartojamomis apibrėžtimis ir planuojamais reikalavimais pastatams. Lenkija vertina kompromisus, kurie buvo pasiekti atsižvelgiant tiek į technines galimybes, tiek į ekonominę perspektyvumą.

Tuo pat metu Lenkija nurodo, kad esama didelės rizikos, susijusios su naujojoje Pastatų energinio naudingumo direktyvoje išdėstytų tikslų pasiekimu, visų pirma kiek tai susiję su pastatų modernizavimu plačiąja prasme. Reikėtų pabrėžti, kad, Lenkijos manymu, bendru siūlomu užmojo lygiu ne visiškai atsižvelgiama į jų įgyvendinamumą ir esamą ekonominę krizę, kurios metu energijos vartojimo efektyvumas pirmiausia turėtų būti įgyvendinamas ekonomiškai efektyviausiomis priemonėmis. Savo pozicijose Lenkijos Respublika ne kartą pabrėžė, kad pernelyg dideli tikslai, kuriais neatsižvelgiama į valstybių narių ekonomikos individualias savybes, galiausiai gali daryti neigiamą ekonominį poveikį.

Todėl Lenkija mano, kad sutarti tikslai ir priemonės, kurių turi būti imamasi jiems pasiekti, viršija tai, kas yra įmanoma, ir jų pasiekti yra beveik neįmanoma, atsižvelgiant į Lenkijos nacionalines aplinkybes, jos ekonomikos struktūrą, jos energijos balansą ir jos bendruomenių turimas galimybes. Esame tvirtai įsitikinę, kad naujųjų taupymo tikslų neįmanoma pasiekti ekonomiškai efektyviu būdu (nėra abejonių dėl to, kad iš Europos lėšų teikiama finansinė parama labai padės pasiekti tikslus, tačiau tebesama didelės rizikos, susijusios su statybinių medžiagų ir fizinį darbą dirbančių darbuotojų prieinamumu ir kainų kilimu dėl priverstinio modernizavimo programų).

Vis dėlto Lenkija dės visas pastangas, kad pasiektų energijos taupymo tikslus, kartu griežtai laikydamasi pozicijos, kad priemonės, kurių imamasi, neturi kelti pavojaus namų ūkių ir įmonių pragyvenimo šaltiniams ir gerovei.

Slovakijos pareiškimas

Šiuo pareiškimu Slovakijos Respublika pareiškia susilaikanti balsuojant dėl nauja redakcija išdėstytos Pastatų energinio naudingumo direktyvos.

Slovakijos Respublika pripažįsta Pastatų energinio naudingumo direktyvos svarbą pastatų ūkio dekarbonizacijos iki 2050 m. procesui ir poreikį paspartinti socialiniu požiūriu sąžiningą ir ekonomiškai efektyvią renovaciją apsaugant gyventojų gyvenimo lygį.

Tačiau Slovakijos Respublika mano, kad nauja redakcija išdėstytos Pastatų energinio naudingumo direktyvos 9 straipsnyje nustatytos trajektorijos užmojai yra per dideli jų spartos ir laiko požiūriu, ypač gyvenamųjų pastatų ūkio atveju, atsižvelgiant į tai, kad daugumoje gyvenamųjų pastatų gyvena jų savininkai. Šis užmojis gali turėti rimtų socialinių pasekmių. Slovakija prieštarauja nepagrįstiems renovacijos reikalavimams, taikomiems kartu su sankcijų namų savininkams sistema.

Atsižvelgiant į poreikį užtikrinti šildymui skirtos energijos tiekimą namų ūkiams, Slovakijos Respublikai didelį susirūpinimą kelia planuojamas laipsniškas iškastinį kurą naudojančių katilų atsisakymas iki 2040 m.

Slovakijos Respublika tvirtai pritaria tam, kad reikia laikytis vienodo požiūrio į visų esamų atsinaujinančiųjų išteklių technologijų diegimą pastatuose.

Vis dėlto Slovakijos Respublika toliau intensyviai dės pastangas sutelkti būstų savininkų finansavimo šaltinius ir skatinti juos vykdyti energinę renovaciją, kartu gerbiant jų pagrindines teises.

Švedijos pareiškimas

Pastatai atlieka svarbų vaidmenį energijos sistemose, taigi ir vykdant energetikos pertvarką. Švedija palankiai vertina užmojų padidinti ES pastatų energinį naudingumą, kad šis sektorius padėtų siekti ilgalaikio tikslo iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą.

Derybų metu Švedija argumentavo prieš pernelyg detalius reikalavimus, kuriais pakankamai neatsižvelgiama į skirtingas nacionalines sąlygas. Toks požiūris ne tik būtų ekonomiškai neefektyvus, bet dėl jo galėtų kilti didelių ir nepageidaujamų ekonominių pasekmių pavieniams namų ūkiams ir įmonėms.

Švedija palankiai vertina galutiniame tekste padarytus patobulinimus, įskaitant valstybių narių galimybę atsižvelgti į ankstyvas pastangas ir į esamą žemą gyvenamųjų pastatų sektoriuje naudojamos iškastinės energijos dalį pagal 9 straipsnio 2 dalį.

Švedija apgailestauja, kad nuostatos dėl saulės energijos tebėra neaiškios ir pernelyg detalios. Švedijoje žiemos mėnesiais, kai energijos poreikis yra didžiausias, saulės apšvieta yra maža.

Švedija yra visapusiškai pasiryžusi siekti, kad žalioji pertvarka būtų įvykdyta tiek nacionaliniu, tiek ES lygmeniu.